

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-04-10

Diarienummer SMF-2023-06321

Handläggare

Anders Grönberg

Telefon: 031-365 59 85

E-post: anders.gronberg@stadsmiljo.goteborg.se

Göteborgsförslag 12811: Lekplats vid Björlanda kile inom stadsdelen Björlanda

Förslag till beslut

Göteborgsförslag 12811 genomförs inte.

Sammanfattning

Stadsmiljöförvaltningen har fått i uppdrag av -nämnden att utreda e-förslaget "Lekplats Björlanda-kile" med ID 12811.

Med tanke på tidigare bedömningar och analyser enligt ännu rådande prioriteringar och beslut, är förvaltningens hållning att ytterligare en ny lekplats i dagsläget samt förslaget närområde inte kan prioriteras. En sådan prioritering försvagas än mer av bristen på lämplig mark i området. Andra mer tätbebyggda och -befolkade samt barnrika områden måste i linje med Stadens och förvaltningens satsningar på jämlikhet (*Jämlig stad*) prioriteras vid fördelningen av nu tillgängliga knappa resurser, och inför varje beslut om nya lekplatser behöver förvaltningen placera dessa utefter hur många invånare som kan nå dem.

Arrendering av mark under exploateringsnämndens ansvar kan möjliggöra eller underlätta privata initiativ till anläggning av fler lekplatser och andra gemensamhetsanläggningar i området kring Björlanda kile.

Områdets befolkningsunderlag kan också göra frågan om fler offentliga lekplatser där till en fråga om när snarare än en fråga om att.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Staden har i dagsläget 60 lekplatser som behöver renoveras, vilket redan anses svårt i förhållande till stadsmiljöförvaltningens knappa resurser. Budgeterade medel för att genomföra investeringar och reinvesteringar beräknas bli mödosamma att fördela så de räcker till allt som har planerats för 2024. Förvaltningens totalt 290 lekplatser ska i år dela på 4 000 000 kronor till reinvesteringar, vilket planeras användas till nio områdeslekplatser och tre stadsdelslekplatser.

Anläggningskostnaderna för en ny lekplats kan uppskattas till alltifrån cirka 300 000 kronor för upprustning av en enklare mindre lekplats till mellan 3 000 000 och 3 500 000 kronor för anläggning av en ny mindre temalekplats. Större lekplatser som exempelvis Plikta i Slottsskogen rustas dock för närvarande upp för cirka 16 000 000 kronor.

Underhållskostnaderna för en lekplats uppskattas till mellan 50 000 och 70 000 kronor per år.

Bedömning ur ekologisk dimension

Både nyanläggning och upprustning av lekplatser tar materiella resurser i anspråk, och såväl miljöpåverkan från som livslängd på anläggningen bör därför betänkas inför beslut om verkställande och utförande.

Bedömning ur social dimension

Björlanda präglas av jämförelsevis gles bebyggelse och befolkning i ett småhusbestånd av äganderätter. Andra stadsdelar som bedöms ha en stor brist på lekplatser skulle relativt sett gynnas betydligt mer av fler sådana, då deras bebyggelsetäthet och antal boende ger varje lekplats ett större upptagningsområde – samtidigt som närheten till lekplatserna där blir högre för fler boende som kan nyttja dem.

Samverkan

Partssamverkan med personalorganisationer har inte varit aktuell i detta fall.

Bilagor

1. Göteborgsförslag 12835
2. Park- och naturförvaltningens riktlinje för lekplatser (2020-03-25)
3. Fördjupad grönplan – Västra Hisingen (2019-03-05)

Ärendet

Stadsmiljöförvaltningen har fått i uppdrag av stadsmiljönämnden att bereda e-förslaget med ärendeidentitet 12811 och rubriken ”Lekplats Björlanda-kile”.

Förvaltningen har i detta tjänsteutlåtande sammanställt sin utredning, och nämnden har med tjänsteutlåtandet som underlag att ta ställning till om förslaget ska genomföras eller inte. Genomförande innebär att förslaget prioriteras samt tilldelas ekonomiska och personella resurser i närtid.

Beskrivning av ärendet

Förslaget

Förslaget sammanfattas kort av förslagslämnaren som en lekplats i Björlanda kile. (Björlanda kile är en vik vid ön Hisingens nordvästra havskust som bland annat inrymmer en av norra Europas största småbåtshamnar).

Hela förslaget beskriver mer utförligt att förslagslämnaren önskar en sådan lekplats anläggas av Göteborgs Stad, samt att den skulle nyttjas av många eftersom där bor många barn och inte finns någon i skrivande stund.

I en kommentar tillägger förslagslämnaren att den föreslagna lekplatsen gärna får byggas ihop med ett utegym, så att både barn och vuxna kan leka parallellt vilket skulle bidra positivt till folkhälsan.

Förvaltningen har även mottagit ett meddelande från förslagslämnaren som delger en tanke om att hamnen i Björlanda kile skulle kunna lyftas med en lekplats, vilket skulle kunna locka familjer på sommaren då de både kan bada och leka samt parkera; potentiellt kunde detta enligt förslagslämnaren få till effekt att Lilleby och Sillvik avlastas. (I Lilleby och Sillvik finns bland annat de kommunala badplatserna Lilleby- och Sillviksbadet).

Förutsättningar och dagsläge

Förvaltningen har sedan tidigare analyserat stadsområdet Hisingens västra delar – där både stadsdelen, mellanområdet och primärområdet Björlanda ligger – utifrån bland annat behov av och kring lekplatser. Ur denna analys har förvaltningen valt att i närtid prioritera uppgradering av den befintliga Bottnevägens lekplats (415) från områdes- till stadsdelslekplats, och i framtiden anläggning av en planerad ny stadsdelslekplats vid Skra bro. Bottnevägens lekplats ligger vid mellan- och primärområdet Björlandas södra gräns mot Nolered och Torslanda, medan Skra bro är belägen nära dess mittpunkt; därutöver ska förvaltningen utreda möjligheten att anlägga ytterligare en ny lekplats nära Lilleby Kronogård (som idag syftar på en gata och förskola i ett bostadsområde) i mellan/primärområdet Björlandas södra del. Skra bros lekplats kommer att anläggas i anslutning till planerad bebyggelse. Beslut om att uppgradera Bottnevägens lekplats är i skrivande stund ännu inte fattat.

Nu gällande översiktsplan för Göteborg pekar ut tre utbredningsområden för så kallad blandad stadsbebyggelse i Björlanda. I samband med framtagande av planeringsunderlag till dessa områden lägger förvaltningen vikt vid att uppmärksamma behov av både nya parker och lekplatser.

Primärområdet Björlanda är geografiskt sett ett ganska stort område i kommunen, där det enligt förvaltningens analyser av närhet råder stor brist på lekplatser. Dessa analyser

har genomförts utifrån riktvärden från förvaltningens riktlinje för lekplatser. *Fördjupad grönplan – Västra Hisingen* (en precisering av översiktsplanen) föreslår ändå ingen ny lekplats just vid Björlanda kile. Kopplingen mellan Björlanda kile och Skra bro liksom mellan Lilleby och Sillvik samt Nolered föreslås dock göras starkare.

Plan- och bygglagen anger att tomter som bebyggs med bostäder, fritidshem, skolor och jämförligt ska ha nära till tillräcklig lekplåmplig friyta. Detaljplaner ska säkerställa detta.

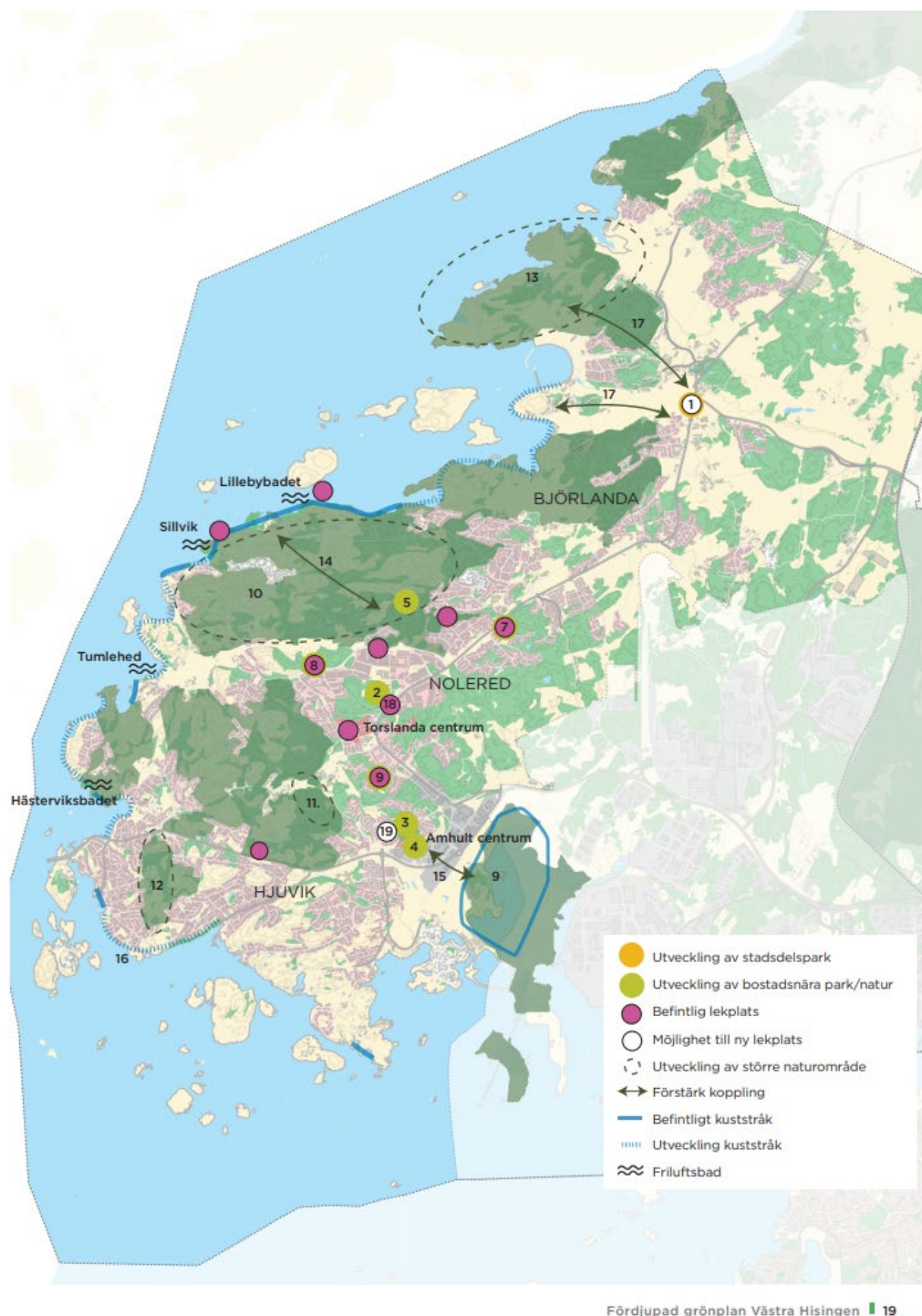

Bild 1: Utdrag ur *Fördjupad grönplan – Västra Hisingen*; (punkt markerad med "1" indikerar både ny planerad lekplats och dito stadsdelspark vid Skra bro inom stadsdelen Björlanda).

Förvaltningen har bedömt att närheten till större lekplatser skulle förbättras för de södra delarna av Björlanda om områdeslekplats 415 uppgraderas till stadsdels-. Eftersom det dessutom enligt analyserna råder brist på allmän parkmark i området, och de få parkytor som finns nås av relativt få bostäder i sina upptagningsområden, är det svårt för förvaltningen att peka ut fler platser för uppgradering och nyanläggning i området.

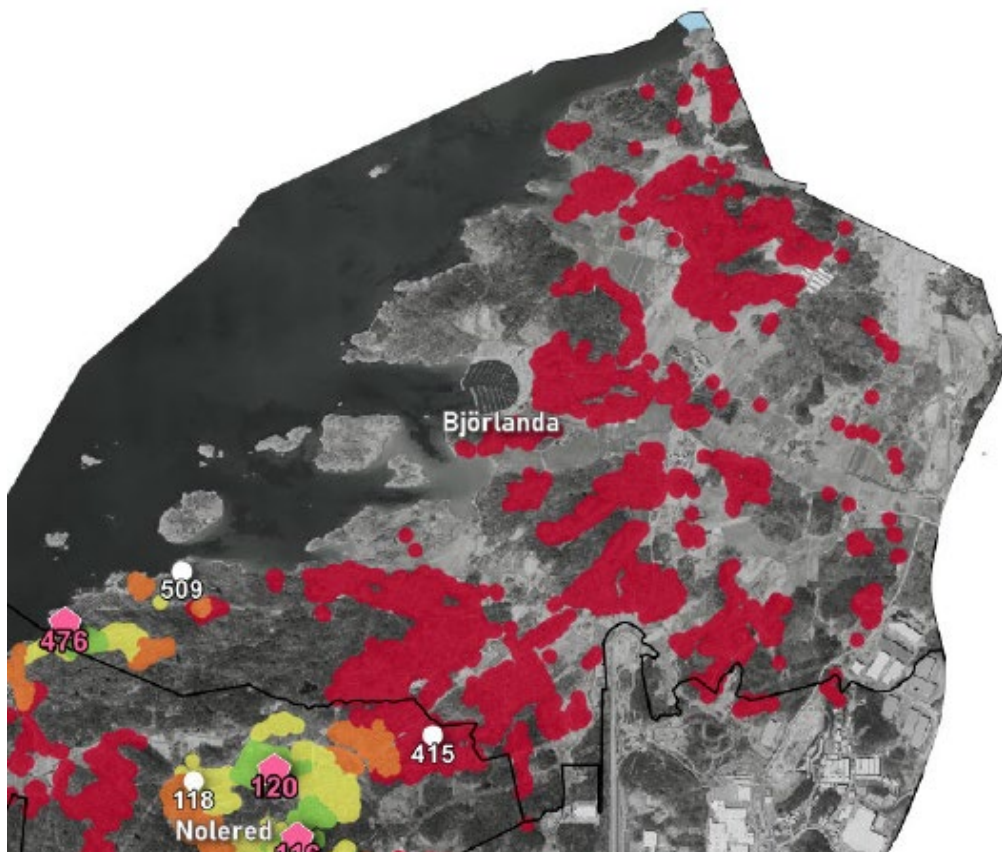

Bild 2: Närhet till befintliga kommunala lekplatser inom norra halvan av stadsområdet Hisingens västra del, inom vilken stadsdelen Björlanda är belägen; (grön punkt betecknar adress med högre samlad närhet till lekplatser – röd betecknar lägre, rosa indikerar större områdeslekplats – vit indikerar mindre).

Staden anlägger också generellt lekplatser endast på kommunägd allmän parkmark eller planlagda allmän plats-tytor som ansvaras för av stadsmiljönämnden (undantaget andra tytor såsom trafikala sådana eller svårtillgänglig naturmark). Det råder alltså brist på lämplig mark för fler lekplatser i området. I den mån det finns naturmark i anslutning till kommande lekplatsprojekt kan sådan dock med fördel sammankopplas med lekplatsen.

Björlanda kan sammantaget beskrivas som en stadsdel med tillräckligt befolkningsunderlag för ytterligare kommunala lekplatser, men däremot inte jämförelsevis hög barntäthet ställd i förhållande till kommunens utsatta områden som exempel, och därtill brist på lämpliga markytor. Exploateringsprojekt som vid Skra bro har därför bedömts vara de mest aktuella tillfällena för nyanläggning av lekplatser i området, liksom uppgradering av befintliga lekplatser likt Bottnevägens rekommenderas för att förbättra allmän närhet till större lekplatser både här och i angränsande områden. Detta ger enligt förvaltningen mest lek utifrån tillgängliga resurser och rådande prioriteringar.

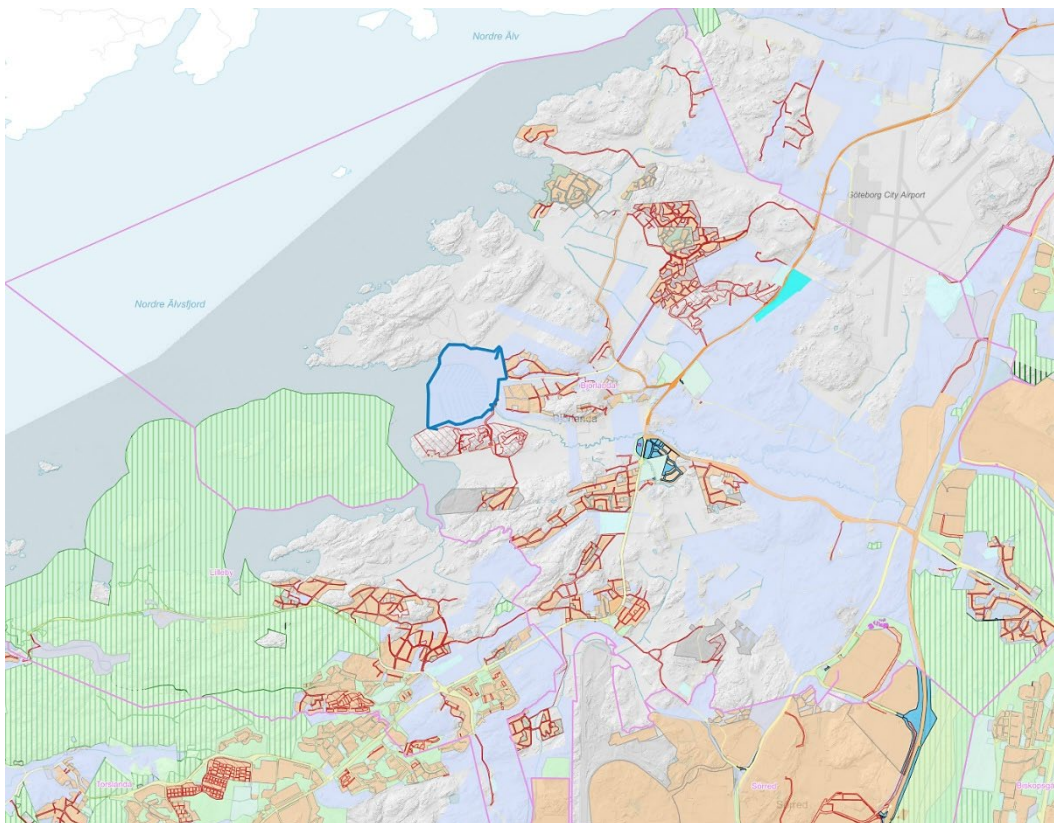

Bild 3: Topografisk karta med Björlanda kile (blå markering) inom stadsdelen Björlanda (violett); därutöver naturområden (grön), exploateringsnämndens ansvar (större blå fält), detaljplanerad mark (orange) samt idrotts- och föreningsnämndens, stadsfastighetsnämndens, Trafikverkets, diverse tillfälliga och stadsmiljönämndens andra ansvar (mindre övriga).

Bristen på kommunägd lämplig mark i området kombinerat med relativt befolkningsunderlag och rådande kommunala prioriteringar, gör önskemål om ytterligare lekplatser i närtid – utöver redan planerade nyanläggningar, uppgraderingar och utredningar – till en fråga för privata markägare och civila initiativtagare såsom potentiella arrendatorer.

Förvaltningens bedömning

Med tanke på tidigare bedömningar och analyser enligt ännu rådande prioriteringar och beslut, är förvaltningens hållning att ytterligare en ny lekplats i dagsläget samt förslagets närområde inte kan prioriteras. En sådan prioritering försvagas än mer av bristen på lämplig mark i området. Andra mer tätbebyggda och -befolkade samt barnrika områden måste i linje med Stadens och förvaltningens satsningar på jämlikhet (*Jämlik stad*) prioriteras vid fördelningen av nu tillgängliga knappa resurser, och inför varje beslut om nya lekplatser behöver förvaltningen placera dessa utefter hur många invånare som kan nå dem.

Stundande och potentiella nyanläggningar samt upprustningar av lekplatser vid Skra bro, Bottnevägen och Lilleby kronogård ligger alla i eller i direkt anslutning till det aktuella primärområdet, och den förstnämnda inom upptagningsområdet på en kilometer från fastigheterna kring Björlanda kile.

Arrendering av mark under exploateringsnämndens ansvar kan möjliggöra eller underlätta privata initiativ till anläggning av fler lekplatser i området.

Områdets befolkningsunderlag kan också göra frågan om fler offentliga lekplatser där till en fråga om när snarare än en fråga om att.

Anders Grönberg

utvecklingsledare

kund- och ärendehantering

Gunilla Åkerström

avdelningschef

utemiljöer och stadsliv